

VLADIMIR LENIN

KIRJE TOVERILLE ORGANISAATIOTEHTÄVISTÄMME

Sosialismi.net
2005

ALKULAUSE

Uudestaan julkaisemani "Kirje toverille" on kirjoitettu toista vuotta sitten, ellei muistini petä, niin se oli syyskuussa vuonna 1902. Ensiksi se kulki kaikkien keskuudessa kädestä käteen jäljennöksinä ja sitä levitettiin Venäjällä esityksenä iskralaisista organisatorisista katsomuksista. Sitten Siperian liitto monisti tämän kirjeen viime vuoden kesäkuussa ja levitti sitä sangen huomattavan määrän. Näin muodoin yleisö on jo tutustunut kirjeeseen eikä nyt ole mitään syytä viivyttää sen julkaisemista. Se näkökohta, jonka vuoksi en julkaissut tätä kirjettä aikaisemmin, nimittäin sen äärimmäinen kirjallinen muokkaamattomuus, sen aivan "konsepti"-luonne – raukeaa, sillä nimenomaan tässä konseptimuodossa ovat kirjeeseen tutustuneet jo monet venäläiset käytännönmiehet. Sitä paitsi vieläkin tärkeämpänä syynä tämän kirjeen uusintajulkaisuun konseptimuodossaan (olen tehnyt siihen vain aivan välttämättömimmät tyylilliset korjaukset) on nyt sen merkitys "asiakirjana"*. "Iskran" uusi toimitus puhui, kuten tunnettua, jo 53. numerossa erimielisyyksistä *organisaatiokysymyksissä*. Minkälaisia nuo erimielisyydet nimenomaan ovat, sitä ei toimitus valitettavasti kiirehdi selvästi sanomaan, vaan rajoittuu enimmäkseen vihjailemaan sellaiseen, mitä ei kukaan tiedä.

Pitää yrittää auttaa uutta toimitusta sen vaikeassa tehtävässä. Tulkoot "Iskran" *vanhat* organisatoriset katsomukset tunnetuksi kaikissa yksityiskohdissaan, jopa luonnoshahmotelmia myöten, ehkäpä uusi toimitus silloin lopultakin ottaa ja ilmaisee "aatteellisesti johtamalleen" puolueelle *uudet* organisatoriset katsomuksensa. Ehkäpä uusi toimitus silloin lopultakin ilmaisee meille niiden perusteellisten muutosten *tarkan sanamuodon*, joita se haluaisi tehdä puolueemme organisaatiosääntöihin. Sillä todellakin, kukapa ei ymmärtäisi, että nimenomaan näihin organisaatiosääntöihin onkin sisällytetty meidän ainaiset organisaatiosuunnitelmamme?

* Sen jälkeen, kun vastaväittäjäni ovat useampaan kertaan ilmaisseet halunsa käyttää tätä kirjettä asiakirjana, katsoisin puolestani jonkinlaisten muutosten tekemisen siihen uusintajulkaisun yhteydessä suorastaan jopa... kuinka sen nyt lievemmin sanoisi?, epämukavaksi.

Vertaamalla "Mitä on tehtävä?" ja "Iskrassa" julkaistuja kirjoituksia organisaatiokysymyksistä tässä esiteltyyn "Kirjeeseen toverille" ja tätä viimeksi mainittua toisessa edustajakokouksessa hyväksyttiin sääntöihin, lukijat voivat luoda itselleen selvän käsityksen siitä, kuinka johdonmukaisesti me, iskralaisten enemmistö ja puolueen edustajakokouksen enemmistö, ajoimme organisatorista "linjaamme". Ja "Iskran" uudelta toimitukselta me odotamme, *odotamme* erittäin kärsimättömästi, sen uusien organisaatiokatsomusten esittämistä, *odotamme* osoituksia siitä, nimenomaan minkä suhteen ja nimenomaan mistä hetkestä lähtien se *on* pettynyt ja miksi se *on* alkanut "polttaa sitä, mitä ennen palvoi".

Tammikuu 1904. *Lenin*.

KIRJE TOVERILLE ORGANISAATIOTEHTÄVISTÄMME

Hyvä toveri! Pyyntönne – arvostella "Pietarin vallankumouksellisen puolueen järjestämisen" luonnosta – täytän mielihyvin. (Te tarkoittatte todennäköisesti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen työn järjestämistä Pietarissa.) Teidän herättämäne kysymys on niin tärkeä, että sen käsittelemiseen on osallistuttava myös kaikkien Pietarin komitean jäsenten ja jopa yleensä Venäjän kaikkien sosialidemokraattien.

Ennen kaikkea totean olevani täydellisesti solidaarinen teidän selityksellenne "Liiton" entisen ("liittomaisen", kuten te sitä nimitätte) organisaation kelvottomuudesta. Te viittaatte siihen, että etummaisten työläisten keskuudesta puuttuu vakavaa valmennusta ja vallankumouksellista kasvatusta, niin sanottuun vaalijärjestelmään, jota rabotshejedelolaiset "demokraattisten" periaatteiden vuoksi niin ylväästi ja itsepintaisesti puolustavat, työläisten eristyneisyyteen aktiivisesta toiminnasta.

Juuri niin: 1) vakavan koulutuksen ja vallankumouksellisen kasvatuksen puuttuminen (ei ainoastaan työläisiltä, vaan intelligenteiltäkin), 2) vaaliperiaatteen sopimaton ja kohtuuton käyttäminen ja 3) työläisten eristyneisyys aktiivisesta *vallankumouksellisesta* toiminnasta, se on todellakin ei ainoastaan Pietarin, vaan puolueemme monien muidenkin paikallisten järjestöjen pääpuutteellisuus.

Jakaen täydellisesti teidän peruskatsomuksenne organisaatiotehtäviin nähden yhdyn myös teidän organisaatioluonnokseenne, sikäli kuin sen peruspiirteet selviävät minulle teidän kirjeestänne.

Olen nimittäin aivan samaa mieltä teidän kanssanne siitä, että on erikoisesti tähdennettävä yleisvenäläisen työn ja yleensä koko puolueen tehtäviä; teillä se on ilmaistu siten, että luonnoksen ensimmäinen kohta kuuluu: "*puolueen* (eikä yksinomaan komitean tai piirin) johtavana keskuksena on "Iskra" -lehti, jolla on vakituisia kirjeenvaihtajia työläisten keskuudessa ja joka on kiinteässä yhteydessä järjestön sisäiseen työhön". Huomauttaisin vain tämän johdosta, että sanomalehti voi olla ja sen on oltava puolueen *aatteellisenä* johtajana, sen on kehitettävä teoreettisia totuuksia, taktisia väittämiä, yleisiä organisaatioaatteita, koko puolueen yhteisiä tehtäviä jollakin määrättyllä hetkellä. Mutta liikkeen välittömänä, *käytännöllisenä* johtajana voi olla vain erikoinen keskusryhmä (nimittäkäämme sitä vaikkapa Keskuskomiteaksi), jolla on *henkilöllinen* kosketus kaikkiin komiteoihin ja johon kuuluvat Venäjän kaikkien sosialidemokraattien kaikki parhaimmat vallankumoukselliset voimat ja joka *määrää* kaikista koko puolueen yhteisistä asioista, kuten: kirjallisuuden jakaminen, lentolehtisten julkaiseminen, voimien jakaminen, henkilöiden ja ryhmien nimittäminen johtamaan erikoislaitoksia, yleisvenäläisten mielenosoitusten ja kapinan valmistelu jne. Koska mitä ankarin konspiraatio ja liikkeen jatkuvaisuuden varjeleminen on välttämätöntä, niin puolueellamme voi ja pitää olla *kaksi* johtavaa keskusta: PÄ (Pää-äänenkannattaja) ja KK (Keskuskomitea). Edellisen on johdettava aatteellisesti, jälkimmäisen – välittömästi ja

käytännöllisesti. Toimintojen yhtenäisyyttä ja tarvittavaa solidaarisuutta näiden ryhmien välillä ei turvata ainoastaan puolueen yhteisellä ohjelmalla, vaan myös *kummankin ryhmän kokoonpanolla* (on välttämätöntä, että kummassakin ryhmässä, sekä Pää- äänenkannattajassa että Keskuskomiteassa, olisi täysin yksimielistä väkeä) sekä järjestämällä niiden välillä säännöllisiä ja vakituisia neuvotteluja. Vain siinä tapauksessa toisaalta Pää-äänenkannattaja tulee Venäjän santarmien toimipiirin ulkopuolelle ja sille turvataan vakaumuksellisuus ja jatkuvuus ja – toisaalta – Keskuskomitea on aina oleva solidaarinen Pää-äänenkannattajan kanssa kaikessa oleellisessa ja riittävän vapaa voidakseen välittömästi *määrätä* liikkeen kaikista käytännöllisistä puolista.

Siksi olisi toivottavaa, että sääntöjen ensimmäisessä pykälässä (teidän luonnoksenne mukaisesti) sanottaisiin, paitsi se, mikä puolueen elin tunnustetaan johtavaksi (se on tietenkin välttämätön huomautus); myöskin se, että kyseessä oleva paikallinen järjestö asettaa tehtäväkseen työskennellä aktiivisesti niiden keskusvirastojen *luomiseksi*, tukemiseksi ja lujittamiseksi, joita ilman puolueemme ei voi olla olemassa puolueena.

Edelleen, toisessa kohdassa te kirjoitatte komiteasta, että sen on ”johdettava paikallista järjestöä” (ehkä olisi parempi sanoa: ”puolueen kaikkea paikallista työtä ja kaikkia paikallisia järjestöjä”, mutta en pysähdy sanamuodon yksityiskohtiin) ja että siihen pitää kuulua sekä työläisiä että intelligenttejä ja että näiden jakaminen kahteen komiteaan on vahingollista. Se on täysin ja ehdottomasti oikein. Venäjän sosialidemokraattisella työväenpuolueella pitää olla yksi komitea ja siinä pitää olla täysin tietoisia sosialidemokraatteja, jotka antautuvat täydellisesti sosialidemokraattiselle toiminnalle. On erikoisesti yritettävä, että mahdollisimman monista työläisistä tulisi täysin tietoisia vallankumouksellisia ja ammattivallankumouksellisia ja että heitä joutuisi komiteaan*. Kun on *yksi* komitea eikä kahta komiteaa, niin kysymys siitä, että komitean jäsenet tuntisivat *henkilökohtaisesti* monia työläisiä, saa erikoisen merkityksen. Jotta voitaisiin johtaa kaikkea sitä, mitä työläisten keskuudessa tapahtuu, pitää olla mahdollisuus päästä joka paikkaan, on tunnettava hyvin monia, omattava kaikki pääsytiät jne. jne. Siksi komiteassa täytyy olla mahdollisuuksien mukaan kaikkien työväenliikkeen tärkeimpien *johtomiesten* itse työläisistä, komitean on johdettava paikallisen liikkeen *kaikkia* puolia ja hoidettava puolueen *kaikkia* paikallisia laitoksia, voimia ja varoja. Siitä, miten komitea on muodostettava, te ette puhu, todennäköisesti me olemme kansanne yksimielisiä, että siitä tuskin tarvitaan erikoisia sääntöjä; miten komitea on muodostettava, se on jo paikallisten sosialidemokraattien asia. Mahdollisesti voitaisiin vain mainita, että komiteaa täydennetään sen jäsenten enemmistön (tai kahden kolmasosan jne.) päätöksellä, että komitean on huolehdittava yhteyksiensä luovuttamisesta varmaan (vallankumouksellisessa suhteessa) ja luotettavaan (poliittisessa mielessä) paikkaan sekä kandidaattien etukäteen valmentamisesta itselleen. Sitten, kun meillä tulee olemaan Pää-äänenkannattaja ja Keskuskomitea, niin ei uusia komiteoita pidä muodostaa muuten kuin niiden osanotolla ja niiden suostumuksella. Komitean jäsenmäärä, mikäli mahdollista, ei pidä olla kovin suuri (jotta näiden jäsenten taso olisi mahdollisimman korkea ja heidän spesialisoitumisensa vallankumouksellisessa ammatissa mahdollisimman täydellinen), mutta samalla riittävä asian *kaikkien* puolten hoitamiseen sekä neuvottelujen täydellisyden ja päätösten lujouden turvaamiseen. Jos osoittautuisi, että jäseniä on aika paljon ja että usein kokoontuminen on heille vaarallista, silloin ehkä pitäisi komiteasta valita vielä erikoinen, hyvin pieni (sanokaamme viitisen henkeä tai vähemmänkin) *toimiryhmä*, johon pitää ehdottomasti kuulua sihteeri ja henkilöitä, jotka parhaiten pystyvät käytännössä hoitamaan yleensä kaikkea työtä. Tälle ryhmälle olisi *erittäin tärkeää* varata itselleen kandidaatteja palamisen varalta, ettei työ keskeytyisi. Komitean yleiset kokoukset vahvistaisivat toimiryhmän toiminnan, määräisivät sen kokoonpanon yms.

Edelleen, komitean *jälkeen* te esitätte seuraavia sille alistettuja laitoksia: 1) väittely (”parhaimpien” vallankumousmiesten neuvottelu), 2) piirikerhot ja 3) propagandistikerho kussakin niissä, 4) tehdaskerhot ja 5) kyseisen piirin tehdaskerhojen valtuutettujen ”edustajakokoukset”. Olen aivan samaa mieltä kansanne siitä, että edelleen *kaikki* laitokset

* Komiteaan on pyrittävä saamaan työläisvallankumouksellisia, joilla on eniten yhteyksiä ja hyvämaineinen ”nimi” työläisjoukkojen keskuudessa.

(ja niitä pitää olla paitsi teidän luettelemianne hyvin paljon ja hyvin monipuolisia) on alistettava komitealle ja että tarvitaan piirien (erittäin suurissa kaupungeissa) ja tehtaiden (aina ja kaikkialla) ryhmiä. Mutta eräissä yksityiskohdissa en nähtävästi ole täysin samaa mieltä kanssanne. Esimerkiksi "väittelyn" suhteen olen sitä mieltä, *ettei* sellaista laitosta *tarvita laisinkaan*. "Parhaimpien vallankumousmiesten" on kaikkien oltava komiteassa taikka suoritettava erikoistehtäviä (kirjapaino, kuljetus, kiertävä agitaatio, sanokaamme passitoimiston järjestäminen tahi urkkijoita ja provokaattoreita vastaan taistelevan druzhinan tai sotaväessä toimivien ryhmien järjestäminen jne.).

"Neuvotteluja" tullaan pitämään sekä komiteassa että *jokaisessa* piirissä, jokaisessa tehdas-, propagandisti-, ammatillisessa (kutojien, mekaanikkojen, nahkurien ynnä muiden), ylioppilas-, kirjallisuus- ym. kerhossa. Miksi sitten erikoinen laitos neuvotteluja varten?

Edelleen. Te esitätte aivan oikein vaatimuksen siitä, että "kaikille haluaville" annettaisiin mahdollisuus olla välittömästi kirjeenvaihdossa "Iskraan". Mutta tuota "välittömästi" ei kuitenkaan ole ymmärrettävä siten, että "kaikille haluaville" annetaan pääsy toimitukseen ja sen osoite, vaan siten, että *kaikkien haluavien* kirjeet ehdottomasti luovutetaan (tai lähetetään) toimitukseen. Osoitteita on annettava *melko laajalti*, mutta ei kuitenkaan kaikille haluaville, vaan ainoastaan luotettaville ja konspiratiivisesta taidostaan huomattaville vallankumousmiehille, ja ehkäpä ei yksi osoite piiriä kohti, niin kuin te tahdotte, vaan useampia; on tarpeen sekin, että kaikilla työn osanottajilla, kaikilla ja kaikenlaisilla kerhoilla *olisi oikeus* saattaa päätöksensä, toivomuksensa, kyselynsä *niin komitean* kuin myös Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean tietoon. Jos me saamme tämän aikaan, niin silloin *kaikkien puoluejäsenten neuvottelujen täydellisyys* saavutetaan ilman sellaisten hankalan suurten ja ei-konspiratiivisten laitosten luomista kuin "väittely". Tietenkin, on vielä pyrittävä järjestämään kaikkien ja kaikenlaisten, mahdollisimman lukuisain toimihenkilöiden *henkilökohtaisia neuvotteluja*, mutta siinäkin koko juttu on konspiraatioissa. Yleiset kokoukset ovat Venäjällä mahdollisia vain ääriharvoin, poikkeuksena, ja "parhaimpien vallankumousmiesten" päättämisessä näihin kokouksiin on oltava sangen varovaisia, sillä provokaattorin on yleensä helpompi päästä yleisiin kokouksiin ja urkkijan on helpompi seurata kokouksen jotakuta osanottajaa. Luulen, että olisi ehkä parempi tehdä näin: kun voidaan järjestää suuria (sanokaamme 30-100 hengen) yleisiä kokouksia (esim. kesällä metsässä tahi varta vasten löytyneessä konspiratiivisessa asunnossa), niin lähettäkään komitea sinne 1-2 "parhainta vallankumousmiestä" ja *huolehtikoon* siitä, että kokouksessa olisi hyvä osanottajakunta, so. esim. siitä, että kutsutaan mahdollisimman paljon tehdaskerhojen luotettavia jäseniä jne. Mutta ei pidä virallistaa näitä kokouksia, ei pidä ottaa niitä sääntöihin, ei pidä tehdä niistä sääntömääräisiä, ei pidä tehdä niin, että kaikki kokouksen jäsenet tuntisivat kaikki osanottajat, so. tietäisivät, että kaikki ovat kerhojen "edustajia" yms.; juuri sen takia minä en ole ainoastaan "väittelyjä" vastaan, vaan myös "edustuskokouksia" vastaan. Näiden molempien laitosten tilalle ehdottaisin hyväksyttäväksi osapuulleen tällaisen säännön. Komitea huolehtii siitä, että järjestetään suuria kokouksia, joihin osallistuu mahdollisimman paljon liikkeen käytännöllisiä osanottajia ja yleensä kaikkia työläisiä. Kokouksen ajan, paikan, aiheen ja osanottajakunnan määrää komitea, joka on vastuussa siitä, että tuollaiset yritykset järjestetään konspiratiivisesti. On sanomattakin selvää, ettei se laisinkaan estä työläisiä järjestämästä vieläkin vähemmän virallisia kokouksia huvirekillä, metsässä jne. Ehkä olisi vielä parempi olla puhumatta siitä säännöissä.

Edelleen, mitä piiriryhmiin tulee, niin niiden suhteen olen samaa mieltä kanssanne, että niiden eräänä tärkeimpänä tehtävänä on järjestää oikein kirjallisuuden *jakaminen*. Mielestäni on piiriryhmien oltava pääasiassa *välittäjinä* komitean ja tehtaiden välillä, välittäjinä ja jopa pääasiassa *levittäjinä*. Niiden päätehtävänä tulee olla komiteasta saadun kirjallisuuden oikean levittämisen konspiratiivinen järjestäminen. Ja tämä tehtävä on tavattoman tärkeä, sillä kun saadaan aikaan kirjallisuudenkantajain erikoisen piiriryhmän säännölliset yhteydet piiriin *kaikkiin tehtaisiin*, mahdollisimman useisiin *työläisajamuksiin* piirissä, niin tulee sillä olemaan tavattoman suuri merkitys sekä mielenosoituksille että kapinalle. Kun saadaan kuntoon ja järjestykseen kirjallisuuden, lentolehtisten, julistusten yms. nopea ja oikea välittäminen, kun siihen totutetaan kokonainen asiamiesverkosto – niin

se merkitsee, että on tehty *runsaasti* puolet tulevien mielenosoitusten tai kapinan valmistelemisesta. Levottomuuden, lakon, kuohunnan aikana on jo myöhäistä järjestää kirjallisuuden kantoa – siihen voidaan totuttaa vain vähitellen, tekemällä sitä *ehdottomasti* kaksi kolme kertaa kuukaudessa. Ellei ole sanomalehteä, niin se voidaan ja pitää tehdä lentolehtisiä levittämällä, mutta tämän levityskoneiston ei missään tapauksessa saa antaa olla toimeettomana. On pyrittävä kehittämään tämä koneisto niin täydelliseksi, että yhdessä yössä voitaisiin saattaa sana koko Pietarin työläisväestölle ja niin sanoaksemme panna se liikekannalle. Eikä se ole lainkaan utooppinen tehtävä, jos keskuksesta toimitetaan järjestelmällisesti lentolehtisiä suppeampiin välittäjäkerhoihin ja niiltä kirjallisuuden kantajille. Mielestäni ei pitäisi laajentaa piiriryhmän toiminnan puitteita muihin tehtäviin kuin puhtaasti välitys- ja levitystoimintaan tai oikeammin pitäisi se tehdä vain tavattoman suurella varovaisuudella – se voisi vain vahingoittaa sekä työn konspiratiivisuutta että sen eheyttä. Neuvottelukokouksia kaikista puoluekysymyksistä pidetään tietenkin piirikerhoissakin, mutta vain komitean on *ratkaistava* kaikki paikallisen liikkeen kysymykset. Piiriryhmän itsenäisyys olisi sallittava vain niissä kysymyksissä, jotka koskevat kirjallisuuden välittämisen ja levittämisen tekniikkaa. Piiriryhmän kokoonpanon määrää komitea, so. komitea *määrää* yhden tai kaksi jäsentään (tahi muitakin kuin jäseniä) edustajiksi johonkin piiriin ja antaa näiden edustajien tehtäväksi *muodostaa piiriryhmän*, jonka kaikki jäsenet taaskin komitea vahvistaa, niin sanoaksemme, toimeensa. Piiriryhmä on komitean haaraosasto ja saa valtuutensa vain komitealta.

Siirryn propagandistikerhoja koskevaan kysymykseen. Niiden järjestäminen erikseen jokaiseen piiriin on tuskin mahdollista propagandistivoimien niukkuuden vuoksi ja tuskin se on toivottavaakaan. Koko komitean on suoritettava propagandaa samassa hengessä ja se on tiukasti keskitettävä, minkä vuoksi käsitan asian seuraavasti: komitea antaa muutamille jäsenilleen tehtäväksi järjestää propagandistiryhmän (joka tulee olemaan komitean filiaaliosasto tai *eräs komitean laitoksista*). Tämän ryhmän on, käyttäen konspiratiivisessa suhteessa hyväkseen piiriryhmien *palveluja*, suoritettava propagandaa *koko kaupungissa*, koko sillä paikkakunnalla, joka on komitean "hoidossa". Tarpeen vaatiessa tämä ryhmä voi vielä muodostaa alaryhmiä ja niin sanoaksemme uskoa näille alaryhmille jonkin osan tehtävistään, mutta kaikki vain sillä ehdolla, että se saa vahvistuksen komitealta, jaon komitealla' aina ja ehdottomasti oltava oikeus lähettää edustajansa jokaiseen sellaiseen ryhmään, alaryhmään tahi kerhoon, joka on hiukankin kosketuksissa liikkeeseen.

Samaan tapaan tehtävien antona, komitean haaraosastojen tai laitosten tapaan on järjestettävä kaikki liikettä palvelevat erilaiset ryhmät, sekä ylioppilas- ja kymnaasinuorison ryhmät että sanokaamme myötävaikuttavien virkamiesten ryhmät kuin myös kuljetus-, kirjapainoja passiryhmät, konspiratiivisia asuntoja järjestävät ryhmät, urkkijoita seuraavat ryhmät, sotilashenkilöiden ryhmät, asevarusteluryhmät, ryhmät, jotka järjestävät esim. "tuloatuottavan finanssiyrityksen" jne. Konspiratiivisen järjestön koko taito on oleva siinä, että käytetään hyväksi *ylipäänsä kaikki*, "annetaan työtä kaikille ja jokaiselle", samalla säilyttäen itsellään koko liikkeen *johtamisen*, säilyttäen ei tietenkään vallan voimalla, vaan auktoriteetin voimalla, energian voimalla, suuremmalla kokemuksella, suuremmalla monipuolisuudella, suuremmalla lahjakkuudella. Tämä huomautus koskee sitä mahdollista ja tavallista vastaväitettä, että tiukka keskittäminen saattaa liian helposti pilata koko asian, jos keskukseen *sattumalta* joutuu tavattoman suurta valtaa nauttiva *kykenemätön* henkilö. Se on tietenkin mahdollista, mutta keinona sitä vastaan ei voi olla valinnallisuusperiaate ja desentralisaatio, joka on kerrassaan sallimatonta vähänkään laajemmassa mitassa ja jopa suorastaan vahingollista vallankumouksellisessa työssä itsevaltiuden aikana. Sitä vastaan eivät anna keinoa mitkään säännöt, sen voivat antaa vain "toverillisen vaikutuksen" toimenpiteet alkaen kaikkien ja kaikenlaisten alaryhmien päätöslauselmista, edelleen niiden kääntyminen Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean puoleen ja päättyen (pahimmassa tapauksessa) aivan kyvyttömän vallan *kukistamiseen*. Komitean on pyrittävä suorittamaan mahdollisimman täydellinen työnjako muistaen, että vallankumouksellisen työn eri puolet vaativat erilaisia kykyjä, että joskus sellainen henkilö, joka ei lainkaan kelpaa organisaattoriksi, voi olla verraton agitaattori, taikka henkilö, joka ei pysty konspiratiivisuuden ankaraan tiukkuuteen, saattaa olla erinomainen propagandisti jne.

Muuten, propagandistien suhteen haluaisin sanoa vielä muutaman sanan sitä vastaan, että tämä ala *ahdetaan täyteen* kyvyiltään heikkoja henkilöitä ja siten alennetaan propagandan tasoa. Meillä pidetään joskus jokaista ylioppilasta ilman muuta propagandistina ja kaikki *nuoret* vaativat, että heille "annettaisiin kerho" yms. Sitä vastaan olisi taisteltava, sillä siitä tapaa olla suurta vahinkoa. Todella periaatteellisesti vakaumuksellisia ja kyvykkäitä propagandisteja on *hyvin vähän* (ja tullakseen sellaiseksi on melkoisesti opiskeltava ja kartutettava kokemusta), ja sellaisia henkilöitä on spesialisoitava, käytettävä heidät täydellisesti ja varjeltava heitä visusti. Sellaisille henkilöille on järjestettävä muutamia luentoja viikossa ja heitä on osattava hyvissä ajoin kutsua toisiin kaupunkeihin, yleensä järjestettävä taitavat propagandistit kiertämään eri kaupunkeja. Mutta aloittelevan nuorison joukko on pantava etupäässä käytännöllisiin tehtäviin, jotka meillä on usein jätetty takalalle siihen ylioppilaiden kerhoissa käyntiin verrattuna, jota optimistisesti nimitetään "propagandaksi". Tietenkin vakaviin käytännöllisiin tehtäviin tarvitaan niihinkin perusteellista valmennusta, mutta kuitenkin tällä alalla on helpompi löytää työtä "aloittelevillekin".

Nyt tehdaskerhoista. Ne ovat meille erittäin tärkeitä: onhan liikkeen koko päävoimana työläisten järjestyneisyys *suurissa* tehtaissa, sillä suurissa tehtaissa on sellainen osa koko työväenluokasta, jolla ei ole ainoastaan määrällisesti vallitseva asema, vaan vielä vallitsemampi asema vaikutusvallaltaan, kehitykseltään ja taistelukyvyiltään. Jokaisen tehtaan on oltava linnoituksenamme. Ja sitä varten työväen "tehdas"-järjestön on oltava yhtä konspiratiivinen sisältä, yhtä "haarakas" ulkopuolelta, so. ulkoisissa suhteissaan, sen on työnnettävä yhtä kauas ja työnnettävä mitä moninaisimpiin suuntiin koskettimensa kuin mikä vallankumouksellinen järjestö tahansa. Korostan, että ytimenä ja johtajana, "isäntänä", on tässäkin oltava ehdottomasti vallankumouksellisten työläisten ryhmän. Puhtaasti työläis- eli ammatillistyyppisten sosialidemokraattisten järjestöjen perinteestä meidän on päästävä irti *aina* "tehdaskerhoihin" asti. Tehdasryhmään tai tehdaskomiteaan (sen erottamiseksi muista ryhmistä, joita pitää olla hyvin paljon) pitää kuulua hyvin pieni määrä *vallankumousmiehiä*, jotka saavat *välittömästi komitealta* tehtävät ja valtuudet kaiken sosialidemokraattisen työn suorittamiseksi tehtaalla. Kaikkien tehdaskomitean jäsenten on pidettävä itseään komitean asiamiehinä, jotka ovat velvollisia täyttämään kaikki komitean määräykset, velvollisia noudattamaan kaikkia sen "toimivan armeijan" "lakeja ja tapoja", johon he ovat liittyneet ja josta heillä ei sodan aikana ole oikeutta lähteä pois ilman päällystön lupaa., Siksi tehdaskomitean kokoonpanolla on erittäin suuri merkitys; ja komitean eräänä päähuolena pitää olla näiden alakomiteain oikea järjestäminen. Minä käsitan tämän asian näin: komitea antaa määrätuille jäsenilleen (ynnä, sanokaamme, tietyt henkilöt työläisten joukosta, henkilöt, jotka syystä tai toisesta eivät kuulu komiteaan, mutta jotka voivat olla hyödyksi kokemuksensa, ihmisten tuntemisen, älynsä ja yhteyksiensä vuoksi) tehtäväksi järjestää kaikkialla tehtaiden alakomiteoita. Komissio neuvottelee piirivaltuutettujen kanssa, määrää useampia kohtaustilaisuuksia, kokeilee perusteellisesti tehtaiden alakomiteoiden jäsenehdokkaat, suorittaa heidän "puolueellisen" ristikuulustelun ja, tarpeen vaatiessa, panee heidät koetteelle, pyrkii tällöin itse tarkastamaan ja kokeilemaan välittömästi *mahdollisimman suuren* määrän jäsenehdokkaita kyseisen tehtaan alakomiteaan ja, vihdoin, kehottaa komiteaa vahvistamaan kunkin tehdaskerhon määrätyn kokoonpanon tai valtuuttamaan määrätyn työläisen muodostamaan, ehdottamaan, valikoimaan koko alakomitean. Näin ollen komitea tulee myös määräämään sen, kuka näistä asiamiehistä *ja miten* tulee ylläpitämään yhteyksiä komiteaan (yleisen säännön mukaan piirivaltuutettujen välityksellä, mutta tähän sääntöön voidaan tehdä myös lisäyksiä ja muutoksia). Näiden tehdasalakomiteoiden tärkeyden vuoksi meidän on, mikäli mahdollista, pyrittävä siihen, että *jokaisella* alakomitealla olisi sekä osoite, jolla voisi kääntyä Pää-äänenkannattajan puoleen, että yhteyksiensä luotettava *säilyttämisaikka* (so. jotta tiedot, joita alakomitean palaessa tarvitaan sen viipymätöntä ennalleen palauttamista varten, toimitettaisiin mahdollisimman säännöllisesti ja runsaina puolueen keskukseseen säilytettäväksi siellä, minne venäläiset santarmit eivät pääse). On itsestään selvää, että tästä osoitteiden antamisesta määrää komitea harkintansa ja tietojensa perusteella eikä näiden osoitteiden olemattoman "demokraattisen" jakamisoikeuden perusteella. Vihdoin ei liene liikaa tehdä sellainen varaus, että joskus on useampia jäseniä käsittävän tehdasalakomitean asemesta rajoitettava ja *on*

sopivampaa rajoittua siihen, että nimitetään yksi asiamies komiteasta (ja hänen varamiehensä). Kun tehtaan alakomitea on muodostettu, on sen ryhdyttävä järjestämään suurta joukkoa eri tehtäviä suorittavia ja erilaisella konspiratiivisuus- ja muotoutumisasteella olevia tehdasryhmiä ja kerhoja, esim. kirjallisuuden kuljetus- ja levityskerhoja (eräs kaikkein tärkeimmistä tehtävistä, joka on järjestettävä siten, että meillä olisi oikea oma postimme, jotta olisi kokeiltu ja tarkastettu ei ainoastaan kirjallisuuden levittämismenetelmät, vaan myös asuntoihin vieminen, jotta varmasti tiedettäisiin kaikki asunnot ja niiden sisäänkäynnit), illegaalisen kirjallisuuden lukukerhoja, urkkijoiden silmälläpitokerhoja*, ammatillisen liikkeen ja taloudellisen taistelun erikoisen johtamisen kerhoja, sellaisten agitaattorien ja propagandistien kerhoja, jotka osaavat panna alulle keskusteluja ja käydä niitä pitkän aikaa *aivan laillisesti* (koneista, inspektiosta yms.), jotta keskustelu kävisi vaarattomasti ja julkisesti, jotta saataisiin selvyys ihmisistä ja tunnustelluksi maaperää jne.**. Tehtaan alakomitean on pyrittävä saamaan koko tehdas, mahdollisimman suuri osa työläisistä kaikkien mahdollisten kerhojen (tai asiamiesten) verkostoon. Alakomitean toiminnan menestyksellisyydestä on pääteltävä sen mukaan, kuinka runsaasti näitä kerhoja on, minkälainen mahdollisuus kiertävällä propagandistilla on päästä niihin ja – mikä tärkeintä – kuinka oikein on järjestetty säännöllinen työ *kirjallisuuden levittämiseksi* ja tietojen ja kirjeiden hankkimiseksi.

Näin siis järjestön yleisen tyypin on mielestäni oltava seuraavanlainen: koko paikallisen liikkeen, kaiken paikallisen sosialidemokraattisen työn johdossa on komitea. Siitä lähtevät tälle komitealle alistetut laitokset ja haaraosastot, joita ovat: ensinnäkin, *toimeenpanevien asiamiesten verkosto*, jonka toimipiirinä on (mikäli mahdollista) koko työläisjoukko ja joka on järjestetty *piiriryhmiksi* ja tehtaiden alakomiteoiksi. Tämä verkosto tulee rauhan aikana levittämään kirjallisuutta, lentolehtisiä, julistuksia ja komitean konspiratiivisia tiedonantoja; sota-aikana järjestämään mielenosoituksia yms. kollektiivisia toimintoja. Toiseksi, komiteasta lähtee myös koko joukko erilaisia koko liikettä palvelevia kerhoja ja ryhmiä (propaganda, kuljetus, erilaiset konspiratiiviset yritykset jne.). Kaikkien ryhmien, kerhojen, alakomiteoiden jne. on oltava komitean laitosten tai komitean haaraosastojen asemassa. Toiset niistä suoraan ilmoittavat haluavansa liittyä Venäjän sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen ja sillä ehdolla, että komitea ne vahvistaa, ne tulevat sen kokoonpanoon ja ottavat suorittaakseen (komitean toimeksiannosta tai sopien komitean kanssa) tiettyjä tehtäviä, sitoutuvat alistumaan puolue-elinten määräyksiin, saavat kaikkien puoluejäsenten oikeudet, niitä tullaan pitämään komitean lähimpinä varajäseninä jne. Toiset eivät liity Venäjän sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen, vaan tulevat olemaan puolueen jäsenten järjestämien tai puolueen jotakin ryhmää lähellä olevien kerhojen asemassa jne. Kaikissa *sisäisissä* asioissaan *kaikkien* näiden kerhojen jäsenet ovat tietenkin yhtä tasa-arvoisia kuin komiteankin jäsenet keskenään. Ainoana poikkeuksena tästä on se, että oikeus olla *henkilökohtaisesti* yhteydessä paikalliseen komiteaan (sekä Keskuskomiteaan ja Pää-äänenkannattajaan) tulee olemaan vain tämän komitean nimittämällä henkilöllä (tai henkilöillä). Kaikissa muissa suhteissa tämä henkilö tulee olemaan tasa-arvoinen muiden kanssa, joilla on samanlainen oikeus tehdä ilmoituksia (ei kuitenkaan henkilökohtaisesti) sekä paikalliseen komiteaan että Keskuskomiteaan ja Pää-äänenkannattajalle. Niin muodoin mainittu poikkeus ei itse asiassa tule lainkaan olemaan tasa-arvoisuuden rikkomista, vaan välttämätön myönnytys ehdottomille konspiratiivisuusvaatimuksille. Komitean jäsen, joka ei toimita "oman" ryhmänsä ilmoitusta komiteaan, Keskuskomiteaan tai Pää-äänenkannattajalle, on vastaava puoluevelvollisuuden suoranaisesta rikkomisesta. Edelleen, mitä tulee erilaisten kerhojen konspiratiivisuuteen ja muotoon, niin se tulee riippumaan niiden tehtävien laadusta: sen mukaan tässä tulee olemaan mitä erilaisimpia järjestöjä (kaikkein "tiukimmasta", suppeimmasta ja sulkeutuneimmasta aina kaikkein "vapaimpaan",

* Meidän on saatava työläiset vakuuttuneiksi siitä, että urkkijoiden, provokaattorien ja petturien murhaaminen saattaa tietenkin joskus olla ehdottoman välttämätöntä, mutta että sen tekeminen säännöksi on äärimmäisen epäsuotavaa ja virheellistä, että meidän on pyrittävä luomaan järjestö, joka pystyy tekemään urkkijat *vaarattomiksi* paljastamalla ja ahdistamalla heitä. On mahdotonta tappaa kaikkia urkkijoita, mutta sellainen järjestö, joka pitää heitä silmällä ja *kasvattaa* työläisjoukkoja, *voidaan ja pitää* perustaa.

** Tarvitaan myös taistelukerhoja, jotka käyttävät sotaväessä palvelleita tai erittäin voimakkaita ja taitavia työläisiä mielenosoitusten, vankilasta vapauttamisten yms. varalta.

laajimpaan, avonaisimpaan ja vähiten muotoutuneeseen saakka). Esimerkiksi kirjallisuuden kantajien ryhmän on noudatettava mitä suurinta konspiratiivisuutta ja sotilaskuria. Propagandistiryhmä tarvitsee myös konspiraatiota, sotilaskuria taas paljon vähemmän. Työläisryhmät, jotka lukevat legaalista kirjallisuutta tai järjestävät keskustelutilaisuuksia ammatillisista tarpeista ja vaatimuksista, tarvitsevat konspiraatiota vielä vähemmän jne. Kirjallisuuden kantajien ryhmien on kuuluttava VSDTP:hen ja tunnettava tietty määrä sen jäseniä ja toimihenkilöitä. Ryhmän, joka tutkii ammatillisia työehtoja ja laatii ammatillisia vaatimuksia, ei tarvitse ehdottomasti kuulua VSDTP:hen. Yhden tai kahden puoluejäsenen *osanotolla* itseopiskelua harjoittavan ylioppilas-, upseeri- tai toimitsijaryhmän ei toisinaan pidä laisinkaan tietää sitä, että nämä kuuluvat puolueeseen jne. Mutta eräissä suhteissa meidän on *ehdottomasti* vaadittava asian *maksimaalisia muotoamista* kaikissa näissä haararyhmissä, nimittäin: jokainen niihin osallistuva puolueen jäsen on muodollisesti vastuuvollinen asioiden hoitamisesta näissä ryhmissä, on myös vullollinen ryhtymään *kaikkiin* toimenpiteisiin, jotta Keskuskomitea ja Pää-äänenkannattaja olisivat *mahdollisimman hyvin selvillä* sekä jokaisen sellaisen ryhmän kokoonpanosta että sen koko työskentelymekanismista ja koko tämän työn sisällöstä. Se on välttämätöntä sekä sen vuoksi, että keskuksella olisi *täydellinen* kuva koko liikkeestä, että sen vuoksi, että voitaisiin mahdollisimman laajasta henkilöpiiristä tehdä valinta erilaisiin puoluetoimiin, kuin myös sen vuoksi, että yhdeltä ryhmältä voisivat ottaa oppia (keskuksen välityksellä) kaikki samantapaiset ryhmät koko Venäjällä, ja sen vuoksi, että voitaisiin ehkäistä provokaattorien ja epäilyttävien henkilöiden ilmaantuminen, sanalla sanoen se on ehdottomasti ja kaikissa tapauksissa tuiki välttämätöntä.

Miten se on tehtävä? Säännölliset selostukset komitealle, mahdollisimman useiden tällaisten selostusten sisällön mahdollisimman suuren osan tiedottaminen Pää-äänenkannattajalle, Keskuskomitean ja paikallisen komitean jäsenten eri kerhoissa käymisen järjestäminen ja vihdoin tähän kerhoon johtavien yhteyksien, so. tämän kerhon muutamien jäsenten nimien ja osoitteiden *ehdoton* tiedottaminen luotettavaan säilyttämispaikkaan (sekä Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean yhteydessä olevaan puolueen Byrooseen). Vain silloin, kun selostuksista tiedotetaan ja yhteydet ilmoitetaan, voidaan katsoa kyseiseen kerhoon osallistuvan puoluejäsenen täyttäneen vullollisuutensa; vain silloin puolue kokonaisuudessaan voi *ottaa oppia* jokaiselta käytännöllistä työtä suorittavalta kerholta; vain silloin palamiset eivät ole meille pelottavia, sillä kun on olemassa yhteys eri kerhoihin, on Keskuskomiteamme edustajan aina helppo löytää *heti* sijaiset ja palauttaa toiminta ennalleen. Komitean palaminen ei silloin tuhoa koko koneistoa, vaan ainoastaan poistaa johtajat, joilla on valmiina varamiehet. Ja älköön puhuttako sellaista, että selostusten ja yhteyksien tiedottaminen on konspiratiivisten ehtojen vuoksi mahdotonta: pitää vain olla halua, ja tiedotusten ja yhteyksien ilmoittamisen (tai lähettämisen) mahdollisuus on aina olemassa ja *tulee olemaan aina*, niin kauan kunnes meillä ovat olemassa komiteat, kunnes on Keskuskomitea tai Pää-äänenkannattaja. Nyt olemme tulleet koko puoluejärjestön ja puoluetoiminnan hyvin tärkeään periaatteeseen: kun proletariaatin liikkeen ja vallankumouksellisen taistelun aatteellisen ja käytännöllisen *johtamisen* suhteen tarvitaan *mahdollisimman suurta sentralisaatiota*, niin puolueen keskuksen (ja siis ylipäänsä koko puolueen) liikkeestä *tiedottamisen* suhteen, puolueen edessä *vastuunalaisuuden* suhteen tarvitaan *mahdollisimman suurta desentralisaatiota*. Liikkeen johdossa on oltava mahdollisimman pieni määrä mahdollisimman samanlaatuisia ryhmiä, joilla on ammattivallankumouksellisten kokemusta. Liikkeeseen osallistujina pitää olla mahdollisimman suuri määrä mahdollisimman moninaisia ja erilaatuisia ryhmiä proletariaatin (ja muiden kansanluokkien) mitä erilaisimmista kerroksista. Ja jokaisesta sellaisesta ryhmästä puoluekeskuksella pitää aina olla ei ainoastaan tarkat tiedot niiden toiminnasta, vaan myös mahdollisimman *täydelliset tiedot* niiden *kokoonpanosta*. Meidän on keskittettävä liikkeen johtaminen. Meidän täytyy myös (ja täytyy *tätä varten*, sillä ilman tietojen saantia keskitys on mahdotonta) *desentralisoida* mahdollisimman paljon puolueen jokaisen jäsenen, jokaisen työhön osallistuvan, jokaisen puolueeseen kuuluvan tai puoluetta lähellä olevan kerhon *vastuunalaisuus puolueen edessä*. Tämä desentralisoiminen on vallankumouksellisen keskityksen välttämätön ehto ja *sen välttämätön korrektio*. Ja kun keskitys viedään loppuun saakka ja meillä tulee olemaan Pää-äänenkannattaja ja Keskuskomitea, niin silloin se

mahdollisuus, että jokainen pieninkin ryhmä voi kääntyä niiden puoleen, eikä ainoastaan mahdollisuus kääntyä, vaan myös monivuotisen käytännön kehittäminen Pää-äänenkannattajan ja Keskuskomitean puoleen kääntymisen *säännöllisyys* – poistaa sen mahdollisuuden, että jonkin paikallisen komitean kokoonpanon satunnainen epäonnistuminen aiheuttaa surullisia seurauksia. Nyt, kun olemme päässeet aivan lähelle puolueen tosiasiallisen yhdistämistä ja todellisen johtavan keskuksen luomista, on meidän varsin visusti muistettava, että *tämä keskus tulee olemaan voimaton*, elleimme me samalla *maksimaalisesti desentralisoi* sekä vastuun alaisuutta sitä kohtaan että puoluekoneen kaikkien pyörien ja ratasten toiminnasta sille tiedottamista. Tällainen desentralisointi ei ole mitään muuta kuin sen *työnjaon toinen puoli*, joka yleisen tunnustuksen mukaan on liikkeemme eräs kaikkein päivänpolttavain käytännöllinen tarve. Ei mitkään tietyn järjestön viralliset tunnustamiset johtavaksi järjestöksi, ei mitkään muodollisten keskuskomiteoiden perustamiset vielä tee liikettämme todella yhtenäiseksi, eivät vielä luo vahvaa taistelupuoluetta, jos puoluekeskusta tulevat edelleenkin *eristämään* välittömästä käytännöllisestä työstä vanhantyyppiset paikalliset komiteat, So. sellaiset komiteat, joihin toisaalta kuuluu kokonainen joukko henkilöitä, joista jokainen hoitaa kaikkia ja kaikenlaisia asioita ja jotka eivät ole antautuneet vallankumoustyön eri toimintoihin, eivät ole vastuussa erikoisista tehtävistä, eivät vie loppuun saakka asiaa, johon on kerran ryhdytty, joka on hyvin harkittu ja valmisteltu, hukkaavat tavattomasti aikaa ja voimia radikalistiseen touhuamiseen, mutta toisaalta on olemassa kokonainen joukko ylioppilas- ja työläiskerhoja, puoleksi komitealle kokonaan tuntemattomia, puoleksi yhtä jäykkiä, spesialisoimattomia, sellaisia, etteivät ne kehitä ammattikokemusta, eivät käytä hyväksi toisten kokemusta ja jotka, samoin kuin komiteakin, harrastavat loppumattomien neuvottelukokousten pitämistä ”kaikista asioista”, vaaleja ja sääntöjen laatimista. Jotta keskus voisi työskennellä hyvin, pitää paikallisten komiteoiden *uudestijärjestää itsensä*, tulla spesialisoituneiksi ja tähänastista ”toimeliaammiksi” järjestöiksi, jotka saavuttavat todellisen ”täydellisyyden” milloin yhden milloin toisen käytännöllisen tehtävän alalla. Jotta keskus voisi ei ainoastaan neuvoa, vakuuttaa, väitellä (kuten tähän saakka on tehty), vaan todella ohjata orkesteria, sitä varten on tarpeen, että tarkasti tiedettäisiin, kuka, missä ja mitä viulua hoitaa, missä ja miten ja mitä soittovälinettä on oppinut ja oppii soittamaan, kuka, missä ja miksi soittaa väärin (kun musiikki alkaa vihloa korvia) ja ketä, miten ja minne on epäsoinnun poistamiseksi siirrettävä yms. Nykyään – se on sanottava suoraan – me joko emme tiedä mitään komitean *todellisesta sisäisestä* työstä, paitsi sen lentolehtisiä ja yleistä kirjeenvaihtoa, taikka tiedämme ystäviltä ja hyviltä henkilökohtaisilta tuttavilta. Mutta onhan naurettavaa ajatella, että suunnattoman suuri puolue, joka pystyy johtamaan Venäjän työväenliikettä ja valmistaa yleistä rynnäkköä itsevaltiutta vastaan, voisi rajoittua tähän. Komitean jäsenten lukumäärän supistaminen ja – mikäli mahdollista – määrätyn, erikoisen, tilivelvollisuutta edellyttävän ja vastuunalaisen tehtävän antaminen jokaiselle komitean jäsenelle, erikoisen, hyvin vähälukuisen, määräävän keskuksen luominen, sellaisten toimeenpanevien asiamiesten verkoston järjestäminen, jotka yhdistävät komitean jokaiseen suureen tehtaaseen, levittävät säännöllisesti kirjallisuutta ja antavat keskukselle tarkan kuvan tästä levitystyöstä ja työn koko rakenteesta, vihdoin, sellaisten monilukuisten ryhmien ja kerhojen luominen, jotka ottavat täyttääkseen erilaisia tehtäviä tai yhdistävät sosialidemokratiaa lähellä olevia, sitä auttavia ja sosialidemokraateiksi valmistuvia henkilöitä, pitäen silmällä sitä, että komitea ja keskus tietäisivät aina näiden kerhojen toiminnan (ja kokoonpanon), sillä tavalla pitää uudestijärjestää puolueen Pietarin ja myös kaikki muut komiteat ja nimenomaan siksi sääntöjä koskevalla kysymyksellä on niin vähäinen merkitys.

Aloin sääntöjen luonnoksen tarkastelusta osoittaakseni havainnollisemmin, mihin minun ehdotukseni ovat suunnatut. Ja uskon, että lukijalle on tuloksena selvinnyt, että itse asiassa voidaan ehkä tulla toimeen *ilman sääntöjä*, kun ne korvataan säännöllisillä selostuksilla jokaisesta kerhosta, jokaisesta toiminnasta. Mitä sääntöihin voidaan kirjoittaa? Komitea johtaa kaikkia (se on muutenkin selvää). Komitea valitsee määräävän ryhmän (sitä ei aina tarvita, ja silloin, kun sitä tarvitaan, ei kysymys ole säännöistä, vaan siitä, että *ilmoitetaan* keskukseseen tämän ryhmän kokoonpano ja sen varamiehet). Komitea jakaa jäsentensä kesken eri työalat velvoittaen jokaisen selostamaan säännöllisesti komitealle ja tiedottamaan Pää-äänenkannattajalle ja Keskuskomitealle työn kulusta (ja tässäkin on tärkeämpää tiedottaa

keskukseen, miten jako on tehty, kuin kirjoittaa sääntöihin ohje, joka voimiemme vähyyden takia jää *usein* käyttämättä). Komitean on tarkoin määriteltävä, kuka on sen jäsen. Komiteaa täydennetään kooptoimalla. Komitea nimittää piiriryhmät, tehtaiden alakomiteat, sellaiset ja sellaiset ryhmät (jos luetellaan se, mikä on toivottavaa, niin ei päästä koskaan loppuun, mutta osapuulleen luetteleminen on säännöissä turha; riittää, kun keskukseen tiedotetaan perustamisesta). Piiriryhmät ja alakomiteat perustavat sellaisia ja sellaisia kerhoja... Tällaisten sääntöjen laatiminen on sitäkin vähemmän hyödyllistä nykyään, koska meillä ei sanottavasti ole (monin paikoin ei ole ollenkaan) näiden erilaisten ryhmien ja alaryhmien toiminnan kokemusta koko puolueen mitassa, ja tällaisen kokemuksen kartuttamiseksi ei tarvita sääntöjä, vaan puolueen – jos niin voidaan sanoa – tiedottamista: sääntöihin meillä jokainen paikallinen järjestö hukkaa ainakin muutaman illan. Jos kukin käyttäisi tämän ajan erikoisen toimintansa seikkaperäiseen ja harkittuun selostamiseen *koko puolueelle*, niin siitä olisi asialle sata kertaa enemmän hyötyä.

Eikä säännöt ole hyödyttömät ainoastaan siksi, että vallankumouksellinen työ ei aina salli muutoutumista. Ei, muutoutumista tarvitaan ja meidän on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan *muotoamaan* koko työ. Ja muotoaminen on sallittavaa paljon laajemmassa mitassa kuin mitä tavallisesti luullaan, mutta sitä ei saada aikaan säännöillä, vaan ainoastaan ja yksinomaan (toistamme tämän yhä uudestaan) puoluekeskuksen täsmällisellä tiedottamisella: vain silloin se tulee olemaan reaalista muutoutumista, joka liittyy reaaliseen vastuunalaisuuteen ja (puolueessa olevaan) 4 julkisuuteen. Kukapa meillä ei tietäisi, että *vakavia* selkkauksia ja erimielisyyksiä meillä ei itse asiassa ratkaista lainkaan äänestämällä "sääntöjen mukaan", vaan taistelulla ja uhkauksella "erota"? Komiteoidemme *enemmistön* historia puolue-elämän viimeisten 3-4 vuoden aikana on ollut täynnä tällaista sisäistä taistelua. On erittäin valitettavaa, ettei tämä taistelu ole ollut muutoutunutta: silloin se olisi antanut paljon enemmän puolueen opettamiselle, seuraajiemme kokemukselle. Mutta *tällaista* hyödyllistä ja välttämätöntä muutoutuneisuutta ei luoda millään säännöillä, vaan ainoastaan *puoluejulkisuudella*. Itsevaltiuden oloissa meillä ei voi olla muuta puoluejulkisuuden keinoa ja välinettä kuin puoluekeskuksen säännöllinen tiedottaminen.

Ja vasta sitten, Kun opimme laajasti soveltamaan tätä julkisuutta, meillä todella karttuu määrättyjen järjestöjen toiminnan kokemusta, vain sellaisen laajan ja monivuotisen kokemuksen perusteella voivat syntyä säännöt, jotka *eivät ole paperisääntöjä*.

JÄLKISANAT

"Iskran" toimitus sanoo 55. numerossa, että Keskuskomitean ja opposition välillä "on tehty sopimus" niiden seikkojen "painamisesta unholaan", jotka on mainittu minun "Kirjeessä "Iskran" toimitukselle" ("Miksi erosin "Iskran" toimituksesta?")-. Tuo toimituksen väite on välttelyä, joka on jo todella formalistista, byrokraattista ja kansliamaista (tov. Axelrodin erinomaisella kielellä ilmaistuna). Tosiasiassa tuollaista sopimusta *ei ollut*, kuten Keskuskomitean ulkomainen edustaja suoraan sanoo erikoisessa lehtisessä, joka julkaistiin heti "Iskran" 55. numeron ilmestymisen jälkeen. Sellaista sopimusta *ei voinut ollakaan*, mikä on varmaankin selvää jokaiselle kirjeeni huolelliselle lukijalle, sillä oppositio *hylkäsi* "hyvän sovun", jota Keskuskomitea ehdotti ja johon *nähtävästi* olisi kuulunut ehto kaiken sen painamisesta unholaan, mikä unohdettavaksi kuului. Oliko toimitus todellakin niin naiivi, että hylättyään rauhan ja *aloitettuaan* 53. numerossa *sodan paljonpuhuttua byrokratismia vastaan* se olisi luullut, ettei vastapuoli virka mitään noiden byrokratismia koskevien lorujen *todellisesta* lähteestä?

Toimitusta ei lainkaan miellyttänyt se, että nimitin noiden lorujen todellista lähdeettä *rettelöiksi* (Literatengezänk – kirjailijoiden rettelöinti). Kuinkas muuten! Mutta viheliäisten sanojen lasketteleminen tuon todella epämiellyttävän tosiasian johdosta ei vielä merkitse tosiasian kumoamista.

* Ks. Teokset, osa 7, s. 106-112.

Otamme itsellemme oikeuden tehdä kunnianarvoisalle toimitukselle kaksi kysymystä.

Ensimmäinen kysymys. Minkähän vuoksi mitä kiivaimmat syytökset itsevaltiudesta, robespierreläisestä komennosta, kumouksen suorittamisesta ym., ym. näyttävät *toisesta* vain *hullunkurisilta*, mutta *toisia* rauhallinen kertomus tosiasioista ja tosiasiallisesta kenraalipaikkojen vaatimisesta *loukkaa* verisesti? loukkaa siinä määrin, että he puhuvat aivan "tyhjänpäiväisiä" puheita "persoonallisista pistelyistä", "moraalisesta varjosta" ja jopa "alhaisista (mistä tämä??) vaikuttimista"? Mistä tuollainen ero, ystäväiseni? Eiköhän vain siitä, että kenraalin "paikka" on "alhaisempi" kuin itsevaltiaan paikka?

Toinen kysymys. Minkä vuoksi toimitus ei selitä lukijoille, *miksi* se (niinä kaukaisina aikoina, jolloin se kuului oppositioon ja oli asiallisesti "vähemmistössä") ilmaisi haluavansa *painaa unholaan* eräät tosiasiat? Eikö toimitus huomaa sitä, että jo yksistään ajatus halusta "painaa unholaan" *periaatteelliset* erimielisyydet on järjetön eikä ole voinut tulla ainoankaan terveesti ajattelevan henkilön mieleen?

Näettekös, kuinka kömpelöjä te olette, herttaiset "poliittiset vastustajani"! Te halusitte tuhota minut syytöksellä, että *minä* siirrän periaatteellisen kiistan rettelöimisten alalle, mutta sen asemesta te *vahvistitte* väitteeni eräiden "erimielisyyksienne" todellisesta lähteestä. Edelleen. Tunnustettuaan kömpelyydessään, että rettelöimisiä oli ollut, toimitus ei vaivautunut selittämään lukijoille, missä sen mielestä päättyvät periaatteelliset erimielisyydet ja missä alkavat rettelöimiset. Toimitus sivuuttaa vaitiololla sen, että kirjeessäni minä yritän määritellä *aivan tarkalleen* kummankin alan rajat. Minä osoitan kirjeessäni, että periaatteellinen erimielisyys (ei likimainkaan niin syvä, että voisi aiheuttaa todellisen *erkanemisen*) tuli esiin sääntöjen 1. pykälää koskevassa kysymyksessä ja sitä laajensi iskralaisen vähemmistön lähentyminen ei-iskralaisiin aineksiin edustajakokouksen loppupuolella. Osoitan myöskin, että puheet byrokratismista, formalismista ym. ovat ennen kaikkea yksinkertaisesti *kaikua edustajakokouksen jälkeisistä* rettelöistä.

Toimitus ei nähtävästi ole suostuvainen *tuollaiseen* "periaatteellisen". ja "unohdettavaksi kuuluvan" rajan määrittämiseen? Miksi se ei vaivautunut ilmoittamaan *omaa* mielipidettään näiden alojen rajan "oikeasta" määrittämisestä? Eiköhän siksi, että sen tietoisuudessa noita aloja ei *ole* vielä erotettu (eikä voida erottaa) toisistaan? Samassa "Iskran" 55. numerossa julkaistusta kunnioitettavan toveri Axelrodin alakertakirjoituksesta lukijat voivat päätellä, mihin johtaa tuo nirsoilemattomuus ja miksi puolueen Pää-äänenkannattajamme on muuttumassa. Kiistoistamme sääntöjen 1. pykälää koskevassa kysymyksessä tov. Axelrod ei puhu *sanaakaan* itse asiasta, vaan rajoittuu vihjailemaan "periferiapiireihin", vihjailemisiin, jotka puolueen edustajakokouksessa läsnäolemattomalle henkilölle ovat kerrassaan käsittämättömiä. Tov. Axelrod on nähtävästi unohtanut, kuinka kauan ja seikkaperäisesti me sääntöjen 1. §:stä kiistelimme! Sen sijaan tov. Axelrod on luonut itselleen "teorian", jonka mukaan "edustajakokoukseen saapuneiden iskralaisten enemmistöllä oli luja vakaumus, että heidän perustehtävänä on... käydä taistelua sisäisiä vihollisia vastaan". "Tämän tehtävän vuoksi" enemmistöltä "jäi varjoon (kunnioitettavan tov. Axelrodin lujan vakaumuksen mukaan) edessäoleva myönteinen tehtävä". "Myönteisen työn perspektiivi siirretään epämääräisen tulevaisuuden hämärään etäisyyteen"; puolueella on edessä kiireellisempi "sotatehtävä, sisäisten vihollisten lannistaminen". Ja tov. Axelrod ei löydä kyllin lujia sanoja leimatakseen häpeällä *tuon* "byokraattisen" (eli mekaanisen) sentralismin", *nuo* "jakobiinilaiset" (!!) suunnitelmat, *nuo* "desorganisaattorit", jotka joitakin "ahdistavat ja hyljeksivät kuin kapinoitsijoita". – Osoittaakseni, mikä todellinen arvo on tuolla teorialla, oikeamminkin noilla edustajakokouksen enemmistöön kohdistetuilla syytöksillä desorganisatorisista pyrkimyksistä (nähtävästi *kuvitellun*) kapinallisuuden ahdistamiseen ja myönteisen työn hyljeksimisestä, minun ei tarvitse muuta kuin palauttaa huonomuistisen tov. Axelrodin mieleen *eräs* (aluksi eräs) pieni tosiasia. Lokakuun 6 p:nä 1903,

* Kiinnitän muuten toimituksen huomiota siihen, että kirjasiini ilmestyy "säädetyllä otsikolla" varustettuna. Vakaumuksellisena sentralistina minä alistun Pää-äänenkannattajamme "periaatteellisiin" ohjeisiin sen alettua 55. numerosta julkaista puoluejulkaisukatsausten osastoa "otsikkojen" kannalta (formalismin vastaisen taistelun nimessä).

sen jälkeen kun vähemmistön jäseniä oli moneen kertaan varoitettu heidän harjoittamansa boikotin järjettömyydestä ja desorganisoivasta luonteesta, me yhdessä Plehanovin kanssa kehoitimme *virallisesti* "kapinallisia" kirjailijoita (ja muun muassa tov. Axelrodia) ryhtymään myönteiseen työhön, ilmoitimme heille virallisesti, että kieltäytyminen tästä työstä on tyhmää niin henkilökohtaisen ärtymyksen kuin myöskin yksien tai toisten erimielisyyksien kannalta (joiden esittämiseksi me *tarjoamme* julkaisujemme sivut).

Tov. Axelrod on tämän unohtanut. Hän on unohtanut, että hän vastasi silloin jyrkällä kieltäytymisellä syitä mitenkään selittämättä. Hän on unohtanut sen, että hänellä silloin, noina kauan sitten edesmenneinä aikoina, "myönteinen työ siirrettiin epämääräisen tulevaisuuden hämärään, etäisyyteen", ja tuo tulevaisuus tuli toivotuksi nykyisyydeksi vasta marraskuun 26. 1903¹.

Tov. Axelrod ei ole ainoastaan "unohtanut" sitä, vaan hän haluaisi yleensäkin "painaa unholaan" moiset "persoonalliset pistelyt", eikö niin?

Kun vähemmistölle huomautetaan siitä, että se on desorganisoinut puoluetta *kuukausimäärin*, hylännyt myönteisen työn, riistänyt rettelöimisillään Keskuskomitealta *tavattomasti voimia*, niin se on "persoonallista pistelyä", se merkitsee moraalisen varjon heittämistä, se merkitsee suuntien taistelun alentamista rettelöimisten tasolle. Sille ei ole sijaa Pää-äänenkannattajan palstoilla.

Mutta puolueen edustajakokouksen enemmistön syyttäminen siitä, että se rohkeni kuluttaa aikaa "kapinallisten" suostuttelemiseen, että se desorganisoi puoluetta taistelulla (*kuviteltu*) desorganisaattoreita vastaan – ne ovat periaatteellisia erimielisyyksiä, joita varten "Iskran" palstat on "säätettävä". Eikö niin, kunnioitettava tov. Axelrod?

Ehkäpä tov. Axelrod katsahtaessaan ympärilleen löytää nykyisinkin kosolti esimerkkejä siitä, kuinka "myönteinen työ" myöskin vähemmistön käytännönmiehillä siirretään samoin toivotun, mutta yhä vielä epämääräisen tulevaisuuden hämärään etäisyyteen?

Ei, kuulkaahan, teille olisi ollut edullisempaa olla kokonaan kajoamatta kysymykseen enemmistön ja vähemmistön suhtautumisesta myönteiseen työhön! Olisi ollut edullisempaa olla muistuttamatta siitä, mistä esimerkiksi eräskin –vin kaupungin tehdastyöläinen puhuu seuraavassa minulle lähettämässään kirjeessä:

"Viime aikoina, so. puolueen toisen edustajakokouksen jälkeen, meille ilmoitettiin, että Keskuskomiteaa edustajakokous ei valinnut yksimielisesti, että kysymyksessä Pää-äänenkannattajan suhteista Keskuskomiteaan edustajakokous jakaantui kahtia ja muodostui niin kutsuttu enemmistö ja vähemmistö. Kaikki tuo on raskaan kiven lailla langennut päallemme ja musertanut meidät koko painollaan, sillä itse kysymyksen Pää-äänenkannattajan suhteesta Keskuskomiteaan oli meille odottamaton uutuuks: sitä ei edustajakokoukseen saakka oltu laisinkaan herätetty minkäänlaisissa kerhoissa ja kokouksissa, ja sikäli kuin muistan, siitä vaiettiin myöskin kirjallisuudessa. Juuri tuo vaikeneminen siitä edustajakokoukseen asti onkin minulle käsittämätöntä. Jos oletettaisiin, ettei sitä ollut lainkaan olemassa, niin täytyisi tunnustaa, että tovereilla, jotka olivat ponnistaneet kaikki voimansa puolueen yhdistämiseksi, ei ollut selvää käsitystä puolueen organisaatiosta, ts. sen rakenteesta. Mutta tuo toinen on aivan mahdotonta, sillä kysymys, joka on nyt jakanut puolueen kahtia, osoitti selvästi, että käsitys puolueen rakenteesta oli olemassa ja ettei se ollut kaikilla samanlainen. Mutta jos se oli siten, niin miksi se salattiin? Tämä ensiksi. Ja toiseksi – itse tuo kysymys, kun sitä joutuu ratkaisemaan, niin asetan itselleni tällaisen kysymyksen: minkälainen puolueen rakenne turvaa sen ortodoksisen suunnan, ja siinä samalla minulla herää ajatus, että puolueen rakenteen lisäksi on tärkeää sen johtajiston kokoonpano, so. jos johtajat ovat ortodokseja, niin puolueen suuntakin on ortodoksinen, jos he ovat opportunisteja, niin puoluekin on sellainen. Nykyään, omaten tällaiset oletukset ja tietäen puolueen johtajiston kokoonpanon minä puollan ehdottomasti sitä, että Pää-äänenkannattaja on Keskuskomiteaa ylempänä puolueen aatteellisessa johtamisessa. Venäjän

¹ Tuolloin Plehanov kooptoi "Iskran" toimitukseen menshevikit Martovin, Axelrodin, Zasulitshin ja Potresovin. *Toim.*

tosiolot panevat puoltamaan sitä vieläkin voimakkaammin: niin ortodoksinen kuin Keskuskomitea olisikin, niin Venäjällä ollen se ei voi olla taattu palolta eikä siis myöskään ortodoksisuuden menettämiseltä vastoin tahtoaan, sillä seuraajathan eivät aina ole samanlaisia kuin ne, kenen tilalle he tulevat. Kenellepä tovereista, jotka työskentelevät edes jonkin verran komiteoissa, ei olisi tunnettuja sellaiset ilmiöt, että mitä parhaimman komitean tilalle voi jonkin sattuman vuoksi tulla huono ja päinvastoin. Pää-äänenkannattajan laita on kokonaan toisin: se on toisenlaisissa oloissa (ottaen huomioon sen, että Pää-äänenkannattaja tulee olemaan ulkomailla), jotka turvaavat sille pidempiaikaisen olemassaolon ja siis myöskin mahdollisuuden valmistaa itselleen kunnollisia seuraajia. Mutta minä en tiedä, toveri, voidaanko tämä kysymys ratkaista kertakaikkiaan, so. että joko Pää-äänenkannattaja olisi aina vallitsevassa asemassa Keskuskomiteaan nähden tai Keskuskomitea Pää-äänenkannattajaan nähden. Ajattelen, ettei voida. Olettakaamme seuraavanlainen tila: Pää-äänenkannattajan kokoonpano yhtäkkiä muuttui ja tuli ortodoksisesta opportunistiseksi, kuten esimerkiksi "Eteenpäin" Saksassa; voidaanko sille silloin antaa vallitseva asema aatteellisessa johdossa? mitä me, jotka olemme kasvatetut ortodoksisessa hengessä, silloin tekisimme, tokko meidän pitäisi suostua siihen? Ei, velvollisuutemme olisi riistää siltä oikeus vallitsevaan asemaan ja antaa se toiselle elimelle, ja jos sitä ei tehtäisi jostain syystä, olipa se sitten puoluekuri tai jokin muu, niin me kaikki ansaitsisimme työväen sosialidemokraattisen liikkeen petturin nimen. Siten minä sen ymmärrän enkä mitenkään voi suostua kertakaikkiseen ratkaisuun, kuten eräät toverit tekevät.

Nykyään minulle on aivan käsittämätöntä se taistelu, jota enemmistön ja vähemmistön välillä nyt käydään, ja hyvin monista meistä se näyttää väärältä. Tosiaankin, sanokaahan, toveri! Onko sellainen tila luonnollista, kun kaikki voimat uhrataan matkustelemiseen komiteoissa käymiseksi vain siinä tarkoituksessa, että voitaisiin puhua enemmistöstä ja vähemmistöstä. Totta totisesti, en tiedä. Onko tuo kysymys todellakin niin tärkeä, että kaikki voimat uhrataan siihen ja että sen kautta katsellaan toinen toistaan miltei vihollisina? Ja käy todellakin niin, että jos komitea on pantu kokoon sanokaamme yhden leirin jäsenistä, niin toisesta leiristä siihen ei enää kukaan pääse, niin kelvollinen kuin hän työhön olisikin, voidaanpa vielä sanoa, että hän ei pääse silloinkaan, kun hän on työlle välttämätön, kun työ kärsii suuresti hänen poissaolostaan. Tällä en tietenkään halua sanoa, että taistelu tämän kysymyksen vuoksi olisi jätettävä kokonaan syrjään: ei lainkaan, taistelun pitäisi vain mielestäni olla toisenluontoista, emmekä me saa sen vuoksi unohtaa päätehtäväämme, nimittäin sosialidemokraattisten aatteiden propagandaa joukkojen keskuudessa, sillä unohtaessamme sen me heikennämme siten puoluettamme. En tiedä, onko se rehellistä, mutta kun on joutunut näkemään, että asian edut poljetaan likaan ja kokonaan unohtetaan, niin minä nimitän heitä kaikkia poliittisiksi juonittelijoiksi. Tuntuu jotenkin kipeältä ja pelottaa itse asian puolesta, kun näkee, että henkilöt, jotka ovat sen johdossa, puuhailevat jotain muuta. Tätä katsellessa tulee ajatelleeksi: onkohan puolueemme todellakin tuomittu ainasiin jakaantumisiin tuollaisten pikkuseikkojen vuoksi, olemmekohan todellakin kykenemättömiä käymään yhteen ja samaan aikaan sisäistä taistelua yhdessä ulkoisen taistelun kanssa. Mitä varten sitten järjestetään edustajakokouksia, kun niiden päätöksiä ei oteta huomioon ja jokainen tekee, mitä haluaa, ja puolustelee itseään sillä, että edustaja. kokous päätti muka väärin, Keskuskomitea on toimintakyvytön jne. Ja niin tekevät ne, jotka ennen edustajakokousta pitivät kaiken aikaa ääntä sentralismista, puoluekurista ym., mutta nykyään haluavat näköjään todistella, että kuri tarvitaan vain tavallisille kuolevaisille eikä heille, huippukerroksen ihmisille. He ovat kai unohtaneet, että heidän esimerkkinsä pahasti turmelee vähän kokeneita tovereita, jo nykyään kuuluu työläisten keskuudessa jälleen tyytymättömyyden ääniä intelligenttejä kohtaan, jotka keskinäisten riitojensa vuoksi unohtavat heidät, jo nykyään innokkaimmat tulevat neuvottomiksi tietämättä mitä olisi tehtävä. Toistaiseksi niin, mutta asian koko keskitetty järjestäminen on nykyään tyhjää sanahelinää. Voidaan vain toivoa, että tulevaisuudessa kaikki muuttuu paremmaksi".²

Kirjoitettu tammikuussa 1904. Julkaistu ensimmäisen kerran Genevessä 1904.

Lenin, Vladimir 2005. Kirje toverille organisaatiotehtävistämme. Sosialismi.net.

² Kirjeen kirjoittaja oli VSDTP:n Jekaterinoslavin komitean jäsen, työläinen N.E. Vilonov.